

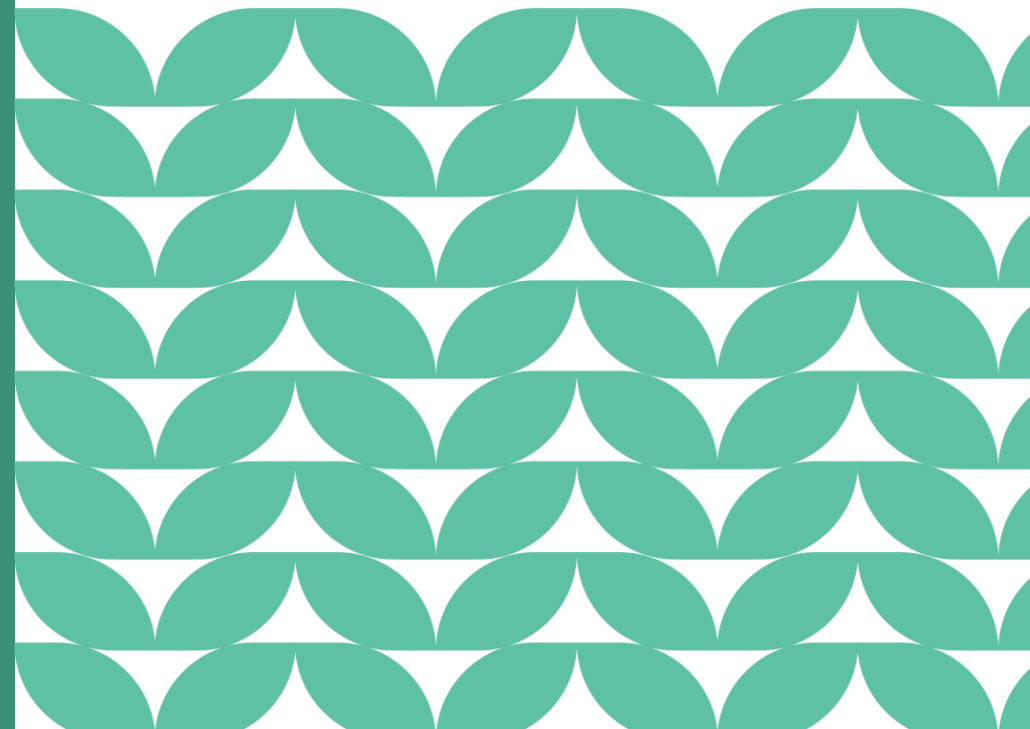
Järvenpään kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma

Päivitys ja muutokset lukuun 5 Lapsen tuki

Opetuksen ja kasvatuksen lautakunta 12.11.2024

Järvenpää

Muutokset lukuun 5 Lapsen tuki

- Järvenpään kaupungin uuden hallintosäännön ja kolmitasoisien tuen arvioinnin kehittämisen myötä oli tarpeellista päivittää paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman luku 5. Tämä päivitys ei sisällä muutoksia valtakunnallisissa perusteissa tai paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa muilta osin
- hallintopäätösprosessi muokattu uuden hallintosäännön mukaiseksi
- luku 5.4 Lapsen tuen arviointi: Järvenpään käytänteet lisätty paikallisesti päätettäviin asioihin

Lisäksi:

- lauseiden ja käsitteiden muokkausta
- kappaleiden uudelleen sijoittelua

Valmistelu

- OPH toi vuoden vaihteessa 2023-2024 esille, että myös lapsen tuen lukuun 5, tulisi kirjata oppimisen ja kasvun tuen arviointi ja vaikuttavuus erikseen.
- Varhaiskasvatussuunnitelman luvun 5 päivitys vastaa myös osaltaan OPKAN strategiaan toimenpiteisiin vuodelle 2024.
- Kaikkien lasten varhaiskasvatussuunnitelmia tarkastellaan ja arvioidaan valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti, myös niiden lasten, joilla on oppimisen ja kasvun tuen tarvetta riippumatta tuen tasosta (tätä on kuvattu asiakirjassa mm. luvuissa 2.3, 2.6, 2.7.1, 4, 5). Tuen arvioinnin toimintatavat ja työvälineet ovat siis olleet tähänkin asti olemassa ja käytössä. Tämän päivityksen (luku 5) myötä toimintatavat kirjattiin erikseen ja tarkemmin lukuun 5 ja samalla tuen suunnittelua ja arviointia kehitettiin (esim. Menetelmiä tuen toteuttamiseen ja arviointiin -lomake). Kehittäminen on saanut hyvää palautetta mm. pk:n johtajilta.
- Paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitettäessä, pohditaan ja arvioidaan sitä, mitä kirjataan ja miten kirjataan, kuinka paljon kirjataan. Toistoa suunnitelman sisällä ja muiden asiakirjojen tai ohjeistusten välillä pyritään välttämään, jotta se olisi mahdollisimman hyödyllinen ja käytännöllinen työväline kaikille varhaiskasvatuksessa toimiville, niin kasvattajille, esihenkilöille kuin hallinnollista työtä tekeville. Lisäksi valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet määräävät asioita kirjattavaksi paikallisesti. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman tulisi olla jatkuvasti kehittyvä tarpeiden mukaisesti.

Valmistelu

- Luvun 5 päivitystyö käynnistettiin varhaiskasvatuksen erityisasiantuntijan ja oppimisen ja kasvun tuen erityisasiantuntijan toimesta alkuvuonna 2024. Oppimisen ja kasvun tuen erityisasiantuntija otti käsittelyyn varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa luvun 5, erityisesti lapsen tuen arvioinnin paikallisten käytänteiden kehittämiseksi ja kirjaamiseksi.
- Järvenpään kaupungin uusi hallintosääntö astui voimaan heinäkuussa 2024. Tämän myötä lukuun 5 päivitettiin myös kolmitasoisien tuen hallintopäätösprosessi vastaamaan uutta hallintosääntöä elokuussa 2024.
- Tämän jälkeen syys-lokakuussa 2024 varhaiskasvatussuunnitelman lukua 5 tarkasteltiin varhaiskasvatuksen hallinnon ja päiväkodin johtajien kanssa ja viimeisteltiin lautakuntaan käsiteltäväksi.

Hallintopäätösprosessi muokattu uuden hallintosäännön mukaiseksi

YLEINEN TUKI (5.3.1)

Järvenpään varhaiskasvatussuunnitelma ennen päivitystä:

”Yleisen tuen aikana varhaiskasvatuksen erityisopettajan valmisteleman hallintopäätöksen tekee päiväkodin johtaja.”

Järvenpään varhaiskasvatussuunnitelma päivituksen jälkeen:

”Kunnallisesta varhaiskasvatuksesta vastaava palvelupäällikkö tekee hallintopäätöksen yleisen tuen aikana lapselle annettavista tukipalveluista päiväkodin johtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan valmisteleman esityksen pohjalta. Yksityisen palveluntuottajan esityksestä päätöksen tukipalveluista tekee yksityisestä varhaiskasvatuksesta vastaava palvelupäällikkö.”

TEHOSTETTU TUKI (5.3.2)

Järvenpään varhaiskasvatussuunnitelma ennen päivitystä:

”Varhaiskasvatuksen erityisopettaja valmistelee tehostetun tuen aloittamisen ja päiväkodin johtaja tekee asiasta hallintopäätöksen sekä tiedottaa huoltajia päätöksestä.”

Järvenpään varhaiskasvatussuunnitelma päivituksen jälkeen:

”Päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja valmistelevat tehostetun tuen aloittamisen kunnallisesta varhaiskasvatuksesta vastaavalle palvelupäällikölle, joka tekee asiasta hallintopäätöksen. Yksityisen palveluntuottajan esityksestä päätöksen tehostetusta tuesta tekee yksityisestä varhaiskasvatuksesta vastaava palvelupäällikkö. Päätöksentekijä tiedottaa huoltajia päätöksestä. Huoltajia kuullaan ennen päätöksentekoa hallintolain mukaisesti.”

ERITYINEN TUKI (5.3.3.)

Järvenpään varhaiskasvatussuunnitelma ennen päivitystä:

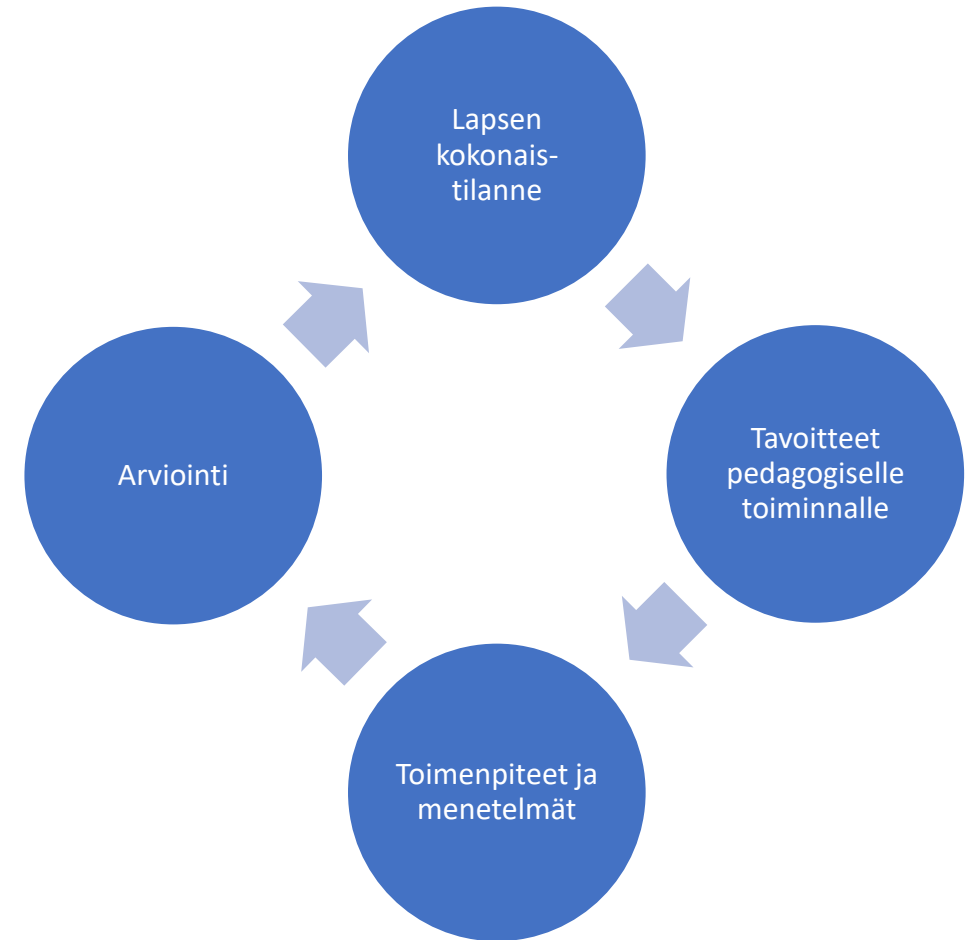
”Yksityisessä päiväkodissa päätöksen valmistelijana toimii Järvenpään varhaiskasvatuksen kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija ja päätöksen lapsen erityisestä tuesta tekee tällöin palvelupäällikkö. Päätöksentekijä tiedottaa huoltajia päätöksestä.”

Järvenpään varhaiskasvatussuunnitelma päivityksen jälkeen:

”Yksityisen palveluntuottajan esityksestä päätöksen erityisestä tuesta tekee kasvun ja oppimisen tuen päällikkö. Yksityisestä varhaiskasvatuksesta vastaava palvelupäällikkö sekä varhaiskasvatuksen kasvun ja oppimisen tuen erityisasiantuntija valmistelevat päätöksen. Päätöksentekijä tiedottaa huoltajia päätöksestä. Ennen päätöksentekoa huoltajille tarjotaan mahdollisuus tulla kuulluksi hallintolain mukaisesti.”

Luku 5.4. Lapsen tuen arviointi: Lapsen tuen tarpeen, toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi Järvenpäässä

”Lapsen tuen tarvetta, tuen riittävyyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Arviointi kohdistuu kasvattajien käyttämien pedagogisten menetelmien toimivuuteen ja siihen, ovatko käytetyt menetelmät auttaneet lasta. Arviointiin osallistuvat kaikki varhaiskasvatuksessa lapsen kanssa toimivat, lapsi itse sekä huoltajat. Arviointi on jatkuva prosessi, joka toteutuu alla olevan mallin mukaisesti.”

Luvun 5.4. Lapsen tuen arviointi: Järvenpään tarkennukset

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kirjaus:

Lapsen tuen tarvetta, sekä tuen riittävyttä ja toteutumista arvioidaan tarpeen mukaan, mutta kuitenkin vähintään kerran vuodessa esimerkiksi lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tarkistamisen yhteydessä tai tuen tarpeen tai oppimisympäristön muuttuessa.

Tähän liittyvä paikallinen kirjaus:

Arviointi on jatkuva prosessi, joka toteutuu alla olevan mallin mukaisesti (ks. edeltävän sivun kuva). Varhaiskasvatuskeskustelussa tarkastellaan lapsen kokonaistilannetta ottaen huomioon lapsen omat ajatukset, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja kasvuun liittyvät tuen tarpeet.

Luvun 5.4. Lapsen tuen arviointi: Järvenpään tarkennukset

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kirjaus:

Tuen antamisen kokonaisuutta tarkasteltaessa arvioidaan aina kunkin lapsen kohdalla, mitkä ratkaisut parhaiten toteuttavat lapsen etua.

Tähän liittyvä paikallinen kirjaus:

Arviointi kohdistuu kasvattajien käyttämien pedagogisten menetelmien toimivuuteen ja siihen, ovatko käytetyt menetelmät auttaneet lasta.

Lapsen tarpeisiin vastataan asettamalla tavoitteita ja tarvittaessa tarkentavia osatavoitteita. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan konkreettinen suunnitelma kasvattajien käyttämistä pedagogisista menetelmistä, toimenpiteistä ja oppimisympäristön ratkaisuista sekä vastuista. Tukitoimia kokeillaan ja toteutetaan ryhmä- ja lapsikohtaisesti aktiivisesti, riittävän pitkään ennen ensimmäistä arviointia – useista viikoista kuukausiin. Samanaikaisesti havainnoidaan ja dokumentoidaan sekä arvioidaan käytössä olevia menetelmiä ja toimenpiteitä. Tässä käytetään Järvenpäässä laadittua Menetelmiä tuen toteuttamiseen ja arviointiin- lomaketta.

Tuen vaikuttavuutta arvioitaessa huomioidaan, toteutuuko annettu tuki tavoitteiden mukaisesti ja miten lapsi on hyötynyt saamastaan tuesta. Arvioitaessa tarkistetaan, jatketaanko tuen antamista samoin menetelmin ja toimenpitein vai onko niissä lisättävää tai muokattavaa. Arvioinnin pohjalta tuen antaminen voidaan myös lopettaa.

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kirjaus:

Lapsen tuen tarpeen arvioinnin prosessi voi alkaa varhaiskasvatuksen henkilöstön tekemien havaintojen pohjalta. Myös huoltaja, lastenneuvolan tai sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö voi tehdä aloitteen. Tuen antamisen kokonaisuutta tarkasteltaessa arvioidaan aina kunkin lapsen kohdalla, mitkä ratkaisut parhaiten toteuttavat lapsen etua. Lapsen mielipide ja toivomukset huomioidaan ja huoltajan kanssa toimitaan yhteistyössä arvioitaessa tuen tarvetta, tukitoimenpiteitä ja toteuttamista. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen arviointiin tarpeen mukaan. Sosiaali- ja terveystieteelliset osallistuvat arvioinnin tekemiseen varhaiskasvatuksen järjestäjän pyynnöstä, jos arviointi edellyttää myös muuta kuin varhaiskasvatushenkilöstön pedagogista asiantuntemusta tuen tarpeen arvioimiseksi ja tuen ratkaisujen perusteeksi.

Tähän liittyvä paikallinen kirjaus:

Ryhmän opettaja vastaa tuen vaikuttavuuden arvioinnista yhteistyössä kasvattajatiimin sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Kun lapselle annetaan tehostettua tai erityistä tukea, varhaiskasvatuksen erityisopettaja on mukana lapsen tukitoimien ja menetelmien suunnittelussa ja arvioinnissa. Yleisen tuen aikana annettavien tukipalveluiden osalta varhaiskasvatuksen erityisopettaja on mukana lapsen Vasu- ja arviointikeskusteluissa tarpeen mukaan. Tuen vaikuttavuuden arvioinnissa käytetään Järvenpään Menetelmiä tuen toteuttamiseen ja arviointiin-lomaketta.

Järvenpäässä toimii monialainen perhekeskustiimi, jonka asiantuntemusta hyödyntäen voidaan arvioida ja suunnitella lapsen tarvitsemaa tukea. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat tekevät huoltajien luvalla yhteistyötä perhekeskustiimin toimijoiden kanssa. Perhekeskustiimi kokoontuu säännöllisesti ja siihen osallistuvat neuvolalääkäri, terveydenhoitaja, puheterapeutti, toimintaterapeutti, fysioterapeutti, psykologi ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja, sekä tarvittaessa varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettaja, perheneuvolan tai lastensuojelun edustaja. Mikäli lapsen kehityksestä, oppimisesta tai hyvinvoinnista herää huolta, voi joku edellä mainituista ammattihenkilöistä viedä asian huoltajien luvalla perhekeskustiimin käsittelyyn.

Tarvittaessa lapsen tuen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin osallistuu huoltajien suostumuksella myös muita asiantuntijoita, kuten lapsen kuntoutuksesta vastaavat tahot, perhesosiaalityön tai ravitsemuspalveluiden henkilöstöä.